

Swedwatches replik på Prime Wine Groups kommentarer

Gällande rapport nr 67 om Systembolaget och fyra vinimportörer

Jag beklagar att Prime Wine Group upplever att Swedwatches granskning inte ger en "objektiv och nyanserad bild". Vår avsikt och yttersta strävan är alltid att göra en så balanserad och rättvis granskning som möjligt, där alla får komma till tals. Bra arbete ska uppmärksammas, missförhållanden lyftas, lågt ansvarstagande eller transparens kritiserars. Målet är ett stärkt förbättringsarbete för drabbade människor och drabbad miljö i produktionen – en målbild vi delar med andra ord.

Här nedan ges svar på de 17 punkter som Prime Wines CSR-ansvarige Martin Horwitz nedtecknat i sin publika kommentar till rapporten.

1. Urvalet av vilka viner/vingårdar som Swedwatch skulle granska gjordes i juni 2013. En lista bestående av fyra storsäljare lådviner på Systembolaget och fyra Fairtrade-certifierade viner från Sydafrika sammanställdes. Att just Roberson Winerys lådvin och Koopmanskloofs Fairtrade-vin valdes hade praktiska och resursmässiga orsaker. Swedwatch är en liten organisation som försöker arbeta resurseffektivt. Våra medlemsorganisationer bidrar med kontakter i fält. I det här fallet valdes de producenter som våra lokala kontakter hade möjlighet att besöka rent geografiskt. En försvårande omständighet var att det var lågsäsong när fältstudien genomfördes i juli till augusti 2013. Det var då extra svårt att komma i kontakt med anställda.

Att importören Oenoforos inte ville delta i granskningen kunde Swedwatch inte veta i juni, kontakten med samtliga importörer togs först i augusti.

2. Swedwatches samtliga policies finns på hemsidan. Vi har en transparent metod och för kontinuerlig dialog med alla företag som granskas. Prime Wine Group har fått läsa flera utkast och Swedwatch har ändrat sakfel och gjort en mängd förtydliganden. Prime Wines slutliga kommentar, som detta är en replik på, är publicerad på Swedwatches hemsida intill rapporten, enligt vår policy. Metodhandboken har varit ett internt, levande dokument med mycket information om interna rutiner som inte är relevant för den utomstående läsaren. För att själva föregå med lika gott exempel som vi vill se hos de företag vi granskar, lägger vi ut metodhandboken på vår hemsida från och med dagens datum.

3. Swedwatch lägger alltid stor vikt vid studier i fält. Särskilt viktigt är det att tala med de berörda arbetarna, allra helst utanför arbetsplatsen, i en trygg miljö utan insyn från arbetsgivare eller någon som kan utöva påtryckningar innan, under eller efter intervjun. Det är dock inte alltid så lätt att få till de förutsättningarna. I den här rapporten har Swedwatches researcher lyckats intervjua arbetarna utan arbetsgivarnas vetskap hos två vinproducenter, men hos de andra två producenterna var det inte möjligt. Detta försvagar resultaten av intervjuerna. Detta redogörs för i Metodkapitlet, sid 8.

Rapporten citerar för övrigt även klagomål från arbetare på Koopmanskloof, Miguel Torres och Concha y Toro.

4. I den tryckta versionen av rapporten, som trycktes i 100 exemplar, finns en direkt felaktighet som PrimeWine har påpekat men som på grund av tidsbrist finns kvar. Det gäller sidan 52 där Swedwatch felaktigt anger att Robertson Winery genomgått 19 sociala revisioner. Detta citat hänvisade till en

annan sydafrikansk producent och inte Robertson Winery. Detta har åtgärdats i den digitala versionen som finns tillgänglig på www.swedwatch.org.

På sidan 50 anges att provningarna i CCMA och arbetsdomstolen har resulterat att 55-60 lantarbetare hos företagskooperativet återanställts. Detta är i sig ingen felkätighet enligt Swedwatches källor. Däremot rör återanställningarna anställda som arbetar med annan verksamhet än druvodling till Robertson Winerys vinproduktion. Därför har även den informationen strukits i den digitala versionen.

5. Flera importörer och producenter medgav under intervjuer att de inte med säkerhet visste om Systembolagets uppförandekod har kommunicerats till arbetstagarna. Att alla arbetsgivare har försetts med Systembolagets/BSCI:s kod behöver inte betyda att företagens anställda informerats om sina rättigheter. Stycket som PrimeWine hänvisar till på sidan 73 har förtydligats.

6. Intervjun med Bosman tog plats den 9 september. Då hade Swedwatches granskning av Robertson Winery och Koopmanskloof i Sydafrika redan genomförts. Som PrimeWine skriver är Bosman ett föredöme i Sydafrikas vinindustri men på grund av att urvalet gjordes redan i juni ingår inte en granskning av Bosman i rapporten. Det vore intressant att inkludera Bosman i en uppföljningsrapport och framtida dialog med olika aktörer i branschen.

7. Avgränsad information leder ofta till frustration hos den som har hela bilden. Swedwatch kan dock inte teckna vare sig hela problembilden eller återge alla förtjänster, av rena formatskäl. Det är lovt att Prime Wine väljer att tappa vin lokalt.

8. Problematiken i den näst sista punkten på sid 72 relaterar till att Systembolaget endast utför revisioner på producenternas tillverkningsanläggningar, och inte hos druvodlarna. Att namnge Systembolagets två bäst säljande produkter känns i det sammanhanget inte relevant.

9. Swedwatches researcher i Sydafrika hävdar att samtliga personer som intervjuats är anställda av Robertson Winery eller på tre av de 30 gårdar som odlar vindruvor till företagets vintillverkning. Gällande uppsägningarna se punkt 4.

11. Att Robertson Winery har slutit ett kollektivavtal med fackföreningen SACWU nämns på sid 49. Dock omfattar inte det kollektivavtalet de cirka 1 000 anställda på företagskooperativets gårdar.

12-16. Att det kan förekomma olika uppgifter i olika revisioner är väl känt hos alla som arbetar med uppföljningsarbete. Swedwatch delar Prime Wines uppfattning att övertidsarbete är en stor utmaning och ett strukturellt problem som måste hanteras långsiktigt, politiskt såväl som från företagshåll. Detsamma gäller lagstiftning gällande bekämpningsmedel och boendesituationen.

17. Uppgiften är ändrad.

Stockholm 12/12 2013

Viveka Risberg, kanslichef